

Juho Jalava

Tampereen Seudun Sukututkimusseurassa
9.11.1982 pidetyn esitelmän lyhennelmä

SUKUTUTKIMUKSEN ULOTTAMINEN AJANLASKUMME ALKUUN

JOHDANTO

Jalmari Finne kirjoitti 30 p:nä kesäkuuta 1919 ystä-
välleen fil.tohtori Fred. J. Lindströmille seuraavasti:¹

Olen tässä laatinut tuollaisen esivanhempien taulun sitä
taloa varten Kuhmalahdella, joka sota-aikana on lähet-
tänyt minulle palvattua lampaanlihaa. Ja se on paljon
täydellisempi kuin Kerppolan. Kerppolan taulussa oli yh-
teensä noin sata nimeä, tässä on lähes kolme sataa.
Se johtuu siitä, että suku on pysytellyt Orivedellä ja
Kuhmalahdella, joten aina voi päästä selville vaimojenkin
suvuista. Tällainen esivanhempien hakeminen voi johdat-
taa hyvin hullunkurisiin tuloksiin. Eilen olen makeasti
nauranut. Kerron sinulle tämän jutun.

Erik pyhän veljestä polveutuu Kaarle Knuutinpoika Bonde,
Ruotsin kuningas (kuoli 1470). Hänen avioton tyttärensä
Kaarina meni naimisiin Viipurin linnanherran Erengisle
Dieknin kanssa. Heidän tyttärensä meni naimisiin laa-
manni Juhani Flemingin kanssa. Tämän tytär meni naimi-
siin amiraali Torsten Ramin kanssa. Näiden tytär meni
naimisiin Pietari Flemingin kanssa. Näiden tytär meni
naimisiin Erik Stjernkorsin kanssa. Tällä oli poika Mart-
ti Stjernkors, joka omisti Holman kartanon Orivedellä.
Ja nyt alkaa hullutus! Martin tytär meni naimisiin Ori-
veden kappalaisen Johannes Vanaeuksen kanssa. Heidän

¹ Unto Kanerva (toim.), Jalmari Finne, työn ja mieliku-
vituksen mies, Hämeen Heimoliiton julkaisuja 24, Hä-
meenlinna 1974, ss. 49-50.

tyttärensä meni naimisiin korpraali Daniel Elgin kanssa, joiden tytär meni naimisiin lukkari Covenin kanssa Orivedellä. Lukkarin tytär joutui miniäksi Oriveden Pehulan Vähä-Maunulaan. Tämän tytär tuli suutari Matti Lymbergin vaimoksi. Heidän tyttärensä joutui Rajalahden Uotilaan. Heille syntyi poika, jonka tytär on Kuhmalahden Vähäpennon Marttalan emäntä. Hän on Kaarle Knuutinpojan jälkeläinen viidennessätoista polvessa. Mutta ei tämä riitä vielä. Tuon emännän suonissa on Kurkien, Klaus Dieknin, Flemingien, Natt och Dagien, Tawastien, Finckein verta. Ja kun oikein jatkaa, niin tullaan viimein Kaarle Suureen ja Rooman keisareihin. Eikä hän yksin ole tullut tästä siunauksesta osalliseksi, vaan Orivesi on ihan täynnä Kaarle Knuutinpojan jälkeläisiä, niitä on talollisia, torppareina, käsityöläisinä, renkeinä ja piikoina. Ne kansoittavat kyläkuntia, ovat levinneet kaikkiin pitäjiin. Ja kaikki sen vuoksi, että tuo lukkari nai Elisabet Elgin ja hänen tyttärensä sitten elivät ja menivät naimisiin. Voit arvata, että tämä on minua huvittanut. Olen nauranut oikein sydämeni pohjasta. Ja juuri siksi, että tämä juttu on niin perin hupsu, laadin sukutaulun oikein täydelliseksi.

- - - - -

Jalmari Finnen esittämä Kaarle Suureen johtava esivanhempainhaara ei suinkaan ole ainoa, vaan niitä on lukuisia. Niinpä kuka tahansa meistä saattaa löytää vastaavanlaisen esivanhempainhaaran ja johtaa omat juurensa Kaarle Suuresta ja muista länsimaiden ylimyksistä.

YLEISTÄ

Sukututkimuksen kannalta yhtenäisiä tietoja eri suvuista on säilynyt ainakin kansainvaellusten alkua ajoista lähtien. Kansainvaellusten katsotaan alkaneen vuonna 375, jolloin hunnit hyökkäsivät goottien kimppuun. Hyökkäyksen seurauksena etsivät länsigootit turvaa Tonavan eteläpuolelta ja jatkoivat sieltä kulkuaan Italiaan, Etelä-

Galliaan ja Espanjaan. Tiettyä enteellisyyttä kansainvaellusten alkamiselle on tosin jo havaittavissa goottilaisten kansojen leviämisessä vuoden 150 vaiheilla luoteestapäin Mustanmeren pohjoispuolisille aroille. Kun sukututkimusta jatketaan kyseisille satalvuille, laajenisi tutkittavien henkilöiden määrä suunnattomaksi, jos kaikki esivanhemmat pystytettäisiin jäljittämään.

Taulukossa 1 on tarkasteltu yhden vuonna 1925 syntyneen henkilön esivanhempien keskimääräistä syntymävuotta ja lukumäärää eri sukupolvissa aina 70:teen sukupolveen asti. Taulukosta on nähtävissä, että sataluvun alkuun pääsemiseksi tarvitaan noin 65 sukupolvea. Vastaavasti olisi esivanhempien määrä tällöin suurempi kuin miljar-di kertaa maapallon nykyinen väkiluku, jos mistään esivanhempienhaarasta ei löytyisi yhteisiä esivanhempia.

Erään tiedon mukaan saattaa jokin yksittäinen perinnöllinen ominaisuus olla havaittavissa vielä kahdeksannes-sa, mutta ei juurikaan enää sitä seuraavissa sukupolvissa. Niinpä onkin ilmeistä, ettei kenenkään kannata alkaa etsiä omien perinnöllisten ominaisuuksiensa alkulähdettä useiden kymmenien sukupolvien takaa.

SUKUTUTKIMUKSEN SUORITTAMINEN

Mitä kauemmaksi menneisyyteen mennään, sitä enemmän painottuvat jäljellä olevat lähteet yhteiskunnan ylempiä luokkia koskeviksi. Niinpä, jotta kansainvaellusten alkuaikoihin asti ulottuva sukututkimus olisi mahdollista tehdä, olisi löydettävä jokin yhteys kyseisiin yhteiskuntaluokkiin. Taulukossa 2 on esitetty suuntaa antava katsaus sukututkimuksen kannalta yhtenäisistä tiedoista, joita on olemassa eri yhteiskuntaluokista.

Taulukko 1. Esivanhempien keskimääräinen syntymävuosi ja lukumäärä eri sukupolvissa

Sukupolvi	Syntymävuosi ^{<u>α</u>}	Esivanhempien lukumäärä
0	1925	0
1	1897	2
2	1869	4
3	1841	8
4	1813	16
5	1785	32
10	1645	1 024
15	1505	32 768
20	1365	n. 1 000 000
25	1225	
30	1085	n. $1 \cdot 10^9$ ^{<u>β</u>}
35	945	
40	805	n. $1 \cdot 10^{12}$
45	665	
50	525	n. $1 \cdot 10^{15}$
55	385	
60	245	n. $1 \cdot 10^{18}$
65	105	
70	-35	n. $1 \cdot 10^{21}$

^α Syntymävuosi on laskettu siten, että vanhemmat on oletettu 28 vuotiaiksi sukua jatkavan lapsen syntyessä.

^β Merkintä $1 \cdot 10^9$ tarkoittaa lukua, jossa on yhdeksän nollaa. Kyseinen luku on siis 1 000 000 000 = miljardi.

Taulukko 2. Joitakin aikarajoja ja lähteitä eri yhteiskuntaluokkia koskevista sukututkimuksen kannalta yhtenäisistä tiedoista

Yhteiskuntaluokka	Aikaraja	Lähde ^α
Palkolliset	1600-luvun loppupuoli 1634 ^β	rippikirjat SAY, tk
Talolliset	1539/40	SAY, tk
Porvaristo ja papisto	Keskiajan loppupuoli ^β	js, FMU, tk
Alempi aatelisto	Keskiajan loppupuoli	js, FMU, tk
Ylempi aatelisto		
Suomi	1300-luku	js
Ruotsi	1100-luku	js
Keski-Eurooppa	700-luku	js
Ruhtinaat	100-luku	js

α SAY = Suomen asutuksen yleisluettelo

tk = tuomiokirjat

js = julkaistut sukututkimukset (ks. taulukko 3)

β Poikkeustapauksissa

Valtaosa aatelissuvuista on tutkittu ja julkaistu. Aatelissukuja käsittelevää kirjallisuutta on kerätty taulukkoon 3.

ERÄS AJANLASKUMME ALKUUN ULOTTOVA ESIVANHEMPAINHAARA
Oma kiinnostukseni varhaiskeskiaikaisista suvuista ja niiden sukulaisuussuhteista johtuu luonnollisesti siitä, että olen löytänyt tarvittavat yhteydet voidakseni ulottaa esivanhempaintauluni pisimmän haaran aina 100-luvulle asti. Kyseinen esivanhempainhaara on esitetty taulukossa 4.

Taulukko 3. Keskiajalla ja uuden ajan alussa eläneitä sukuja käsittelevää kirjallisuutta

Kirjat

1. J. Ramsay, Frälsesläkter i Finland intill stora ofreden I - IV, Helsinki 1909 - 1916,
2. T. Carpelan, Ättartavlor för de på Finlands Riddarhus inskrivna (efter 1809 adlade, naturaliserade eller adopterade) ätterna, Helsinki 1942, laajennusosat + hakemisto, Helsinki 1954 - 1966,
3. E. Anthoni, Finlands medeltida frälse och 1500-tals adel, Helsinki 1970,
4. E. Nordström, Genealogiska tabeller rörande släkterna Nordstöm, Ottelin, Hirn och Alopaeus, Helsinki 1904,
5. G. Elgenstierna, Den introducerade svenska adelns ättartavlor I - IX, Tukholma 1925 - 1936,
6. Äldre svenska frälsesläkter, Ättartavlor utg. av Riddarhusdirektionen genom Folke Wernstedt I:1 ja I:2, Tukholma 1957, 1965,
7. B. Schlegel & C. A. Klingsborg, Den med sköldebref förlänade men ej å Riddarhuset introducerade svenska adelns ättar-taflor, Tukholma 1875,
8. Ake Ohlmarks, Stamträd över Europas furstehus, Eskilstuna 1980,
9. Danmarks Adels Aarbog, Kööpenhamina 1884 - ,
10. B. Burke, A Genealogical History of the Dormant, Abeyant, Forfeited, and Extinct Peerages of the British Empire, Lontoo 1883,
11. The Complete Peerage or a History of the House of Lords and all its Members from the Earliest Times I - XIII, Lontoo 1910 - 1959,
12. E. Winkhaus, Ahnen zu Karl dem Grosse und Widukind I ja II, Westfalen 1950 ja 1953,
13. Eri maiden julkaisemat biografiset tietosanakirjat.

Aikakauskirjat

1. Genos,
 2. Historiallinen Aikakauskirja,
 3. Historiallinen Arkisto,
 4. Historisk Tidskrift för Finland,
 5. Personhistorisk Tidskrift.
-

Taulukko 4. Juho Jalavan esivanhemmat kauimmaksi menneisyyteen ulottuvassa sukuhaarassa

0	Juho-Pertti Jalava,	*	19/2 1954,	filosofian maisteri
1	Pentti Olavi Jalava,	*	6/11 1925,	tekniikan lisensiaatti
2	Niilo Sakari Jalava,	*	9/2 1899,	lääkinasessori
3	Augusta Nilsson,	*	5/12 1856	
4	Alexander Nilsson,	*	24/3 1800,	rusthollari
5	Lisa Stina Henriksdr,	*	1775	
6	Lena Henriksdr,	*	6/7 1738	
7	Henrik Johansson,	*	1714,	rusthollari
8	Johan Torstensson,	*	1672,	rusthollari
9	Maria Alexandersdr,	*	n. 1650	
10	Maria Skalm,	*	n. 1625	
11	Anna Månsdr (Stiernkors),	*	n. 1595	
12	Måns Ivarsson (Stiernkors),		1593,	ratsumestari
13	Elin Kurck,		1555	
14	Ingeborg Tönnnesdr (Tott),		1536	
15	Karin Eriksdr (Bielke),		1512	
16	Gunilla Bese,	*	1473	
17	Katarina Gädde			
18	Katarina Bengtsdr (Königsmark),		1430	
19	Märta Torsdr (Bonde),		1410	
20	Katarina Ulfsdr (Roos av Ervalla),	†	1415	
21	Ulf Jonsson (Roos av Ervalla),	†	1415,	ritari, valtaveuvos
22	Jon Hafthorsson (Roos av Hjälmäter),		1333,	ritari, valtaneuvos
23	Agnes Haakonsdr,		1320,	Norjan kuninkaan tytär
24	Eutemia (von Rügen)	†	1312	
25	Agnes (von Lüneburg)	†	jälk. 1302	
26	Otto I Lapsi	*	1202,	Lüneburgin herttua
27	Wilhelm	*	11/4 1184,	Saksin herttua
28	Heinrich Leijona	*	1129,	Saksin herttua
29	Heinrich Ylpeä	*	n. 1100,	Baijerin herttua
30	Heinrich Musta	*	n. 1074,	Baijerin herttua
31	Welf IV	*	1037,	Baijerin herttua
32	Kunigunde Welf	*	n. 1020	
33	Irmtrud (von Luxemburg)			

Taulukko 4 jatkuu

34	Friedrich,	*	965,	Luxemburgin kreivi
35	Siegfrid I,	*	n. 922,	Luxemburgin kreivi
36	Kunigunde			
37	Irmtrud,	*	n. 870,	länsifrankkien kuninkaan tytär
38	Adelheid,	†	jälk. 901	
39	Bego II,	†	jälk. 861,	Pariisin kreivi
40	Eberhard,			Pariisin kreivi
41	Alpais,			Pariisin kreivi
42	Ludvig Hurskas,	*	/8 778,	frankkien kuningas
43	Kaarle Suuri,	*	2/4 742,	Rooman keisari
44	Pippin Pieni,	*	n. 715,	frankkien kuningas
45	Karl Martell,	*	n. 676,	frankkien kuningas
46	Pippin Keskimäinen,	*	n. 635,	frankkien majordomus
47	Begga,	†	693	
48	Ita,	*	592	
49	Grimoald			
50	Theudebald,	†	555,	frankkien kuningas
51	Theudebert I,	†	548,	frankkien kuningas
52	Suavegotta			
53	Sigismund,		494,	Burgundin kuningas
54	Gundobad,	†	516,	Burgundin kuningas
55	Gundowech,	†	n. 470,	Burgundin kuningas
x) 56	Gundahar,		406,	Burgundin kuningas
57	Gibica,		370,	Burgundin kanssakuningas
58	Gundomar,		330,	Burgundin kanssakuningas
59	Guntharich III,		300,	Burgundin kuningas
60	Hilderich,		270,	burgundiruhtinas
61	Ovida,		249,	Burgundin kuningas
62	Knivida,			länsigoottiruhtinas
63	Filimer,		175,	goottisten balttien ruhtinas
64	Guntharich,		140,	länsi- ja itägoottien kuningas
65	Giuki,			goottisbalttien hallitsija-sukujen esi-isä

x) Henkilöt numeroissa 56 - 64 ovat ainoastaan puolihistoriallisia